

sz 1744-2 ~~3743~~

II.

L

SZOLGÁLATI UTASÍTÁS.

A) ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Ezen füzet az »Utasítások a m. kir. csendőrség számára« című szolgálati könyvnek a 111-től bezárólag 165 oldalig terjedő, hatályon kívül helyezett részét pótolja; de a nevezett szolgálati könyvbe bele nem helyezendő, hanem külön kezelendő.

BUDAPEST, 1900.

PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Hold-utca 7. sz.

~~Mittleria Hungarica
Nem kölcsönözhető~~

HADTUDOMÁNYI
* S. 1744-2 *
KÖNYVTÁR

R

3743. sz.

II.

SZOLGÁLATI UTASÍTÁS.

Q ~~37~~ 294.

A) Általános rész.

I FEJEZET.

A csendőr hivatására és egyéni kötelmeire vonatkozó szabályok.

A csendőrség területi illetékessége. Igénybevétel és alkalmazás.

1. §.

A közbiztonsági szolgálat ellátására, tehát az ezzel járó nyomozó cselekmények teljesítésére is, Budapest székes fővárosnak és a törvényhatósági joggal felruházott városoknak bel- és külterületét kivéve, Magyarország egész területén a m. kir. csendőrség van hivatva. (Lásd: a csendőrségről szóló 1881. évi III. és az 1882. évi X. t.-cz.). Rendezett tanácsú városok bel- és külterületén azonban a bűnügyi nyomozások rendszerinti teljesítése a városi rendőri hatóságot és ennek közegeit illeti meg. (Lásd: a B. P.*) 85. §-át.)

A csendőrt egyedül az ezen utasításban előirt szolgálatra szabad igénybe venni.

A hatóság tehát a csendőrt az annyira fontos közbiztonsági szolgálattól el nem vonhatja s oly szolgál-

*) »B. P.« alatt a bűnvádi perrendtartás (1896. évi XXXIII. törvény-czikk) értendő.

latokra, melyek teljesítésére más állami vagy községi közegek hivatvák, nem alkalmazhatja, ha csak ez elkerülhetetlen szükség, illetőleg késedelem miatt beállható veszély által nem indokoltatik, de akkor is csak mint segédlet vehető igénybe.

Érintkezés módja a csendőrség és a polgári hatóságok között.

2. §.

Polgári hatóságok és oly csendőr parancsnokságok közt, melyek élén tiszték állanak, a kölcsönös érintkezés »megkeresések« és »átiratok« útján történik.

Őrs-*) és altiszti különítmény-parancsnokságokhoz és a 30. §. eseteiben járőrökhöz, valamint a csendőr őrsökön beosztott altisztekhez és csendőrökhöz, az illető járás főszolgabirája és ennek felebbvaló hatósága, továbbá a kir. ügyészség és ennek tagjai, a vizsgáló vagy kiküldött bíró és a járásbiróság »felhívásokat« más polgári s nevezetesen más rendőri hatóságok »megkereséseket« intéznek. Az őrsparancsnokságok, valamint az azokhoz beosztott egyes altisztek és csendőrök azoknak, kik hozzájuk felhívást intézni jogosultak, »jelentéseket« tesznek; a többi rendőri hatósággal, azok tagjaival és közegeivel pedig »értcsítésck« és »megkeresések« útján érintkeznek.

A megkeresések és felhívások, jelentések és értesítések rendszerint írásbeliek legyenek, sürgős szükség esetében azonban szóbelileg is intézhetők, illetőleg

*) A mi jelen utasítás »A) Általános részében« az őrsökre és őrsparancsnokságokra nézve elrendelve van, az rendszerint úgy a tiszti, valamint az altiszti különítményekre és különítmény-parancsnokságokra nézve is áll, a tiszti különítmény-parancsnokságokra vonatkozó eltérő intézkedések a megfelelő helyeken kifejezetten vagy az altiszti különítmény-parancsnokságokra való szorítkozás kiemelésével, vannak előtüntetve.

tehetők: utóbbi esetben a csendőrség (csendőr) kérheti, hogy utólag írásban közöltessék: mi volt a szóbeli megkeresés, vagy felhívás tartalma.

Bánásmód. Csendőr személyét érintő ügyek bejelentése és elintézése. Polgári egyének elleni panasz.

3. §.

A csendőr, valamint a próbacsendőr is, azon bánásmódban részesítendő, mely az altisztekre nézve a m. kir. honvédségi »Szolgálati Szabályzat« I. részében meg van szabva; ennél fogva »Ön« címzéssel szólítandó meg és nyilvánosan soha meg nem dorgálható.

A csendőrség kizárólag saját előljáróinak fegyelmi hatalma alatt áll, minek folytán úgy a hatóságoknak, valamint magánosoknak minden ügyben, mely a csendőr személyét illeti, a csendőr közvetlen tiszti előljárójához kell fordulniok.

A csendőr megjutalmazására vagy kintüntetésére vonatkozó előterjesztések a hatóságok vagy magánosok részéről, a szükséges tárgyalás eszközlése végett, a csendőr kerületi-parancsnoksághoz adandók be.

A csendőr kerületi-parancsnokság az ily javaslatokat, véleményezésével ellátva, a honvédelmi ministerhez terjeszti fel s azok végleges elintézése a honvédelmi minister által és pedig, a mennyiben a csendőrségi javadalmazásból való jutalomdíj forog kérdésben, a belügyministerrel egyetértőleg eszközöltetik.

A csendőr valamely állami hivatalnok, hatósági tisztviselő, városi vagy községi előljáró, valamint magánosok ellen irányzott panaszát, közvetlen előljárójának jelenti be, a ki azt jelentésbe foglalja. Ezen jelentés azután szolgálati úton a szakasz- és szárnyparancsnokság véleményével ellátva, a csendőr kerületi-parancsnoksághoz terjesztendő fel

Általános viselkedés szolgálatban és azon kívül.

4. §.

A csendőrnek, úgy szolgálatban, valamint szolgálaton kívül is, komoly, előzékeny és tisztességtudó magaviseletet kell tanusítani, valamint minden szavában és tetteiben mindazt tapintatosan elkerülni, a mi szolgálati fellépését nehezítené és az intézmény jó hírnevének kisebbitésére szolgálhatna.

Minden túlkapás, vagy durvaság — szóval vagy tettel — lealacsonyítja őt és az intézményt is megnehezíti feladatának teljesítését.

A csendőrtől fokozott tapintat, elővigyázat és körültekintés követeltetik, különösen ünnepélyek, népgyűlések és népcsoportosulások alkalmával, a mikor minden meggondolatlanság, henczegés, felesleges fontoskodás vagy szükségtelen beavatkozás csak kellemetlen, sőt veszélyes következményekhez vezethet.

A csendőrök kötelessége az intézmény jó hírnevét féltékenyen megőrizni, egymást kölcsönösen felügyelni és buzdítani, a mi által lehetségessé válik az egyéni hibáknak vagy rossz szokásoknak mindjárt kezdetükben való kiirtása és így a közérdekben annyira fontos csendőrségi szolgálatnak fokról-fokra való tökéletesítése.

Öltözködés szolgálaton kívül és szolgálatban. Magatartás és fellépés szolgálatban.

5. §.

A csendőrnek nyilvános megjelenése alkalmával mindenkor szabályosan öltözködve és oldalfegyverrel ellátva; a szolgálatban álló csendőrnek pedig teljesen felfegyverkezve és felszerelve [töltött karabélylyal (és forgópisztolylyal) és feltűzött szuronynyal, kézi bilincs-

csel és író-tárczával ellátva] kell lennie és szolgálatba szolgálati könyvecskéjét, valamint a nyomozókönyvet is tartozik magával vinni; ezeken felül a szolgálat minéműsége szerint még miféle tárgyak viendők a szolgálatba induló csendőr által magával, az az »általános szolgálati határozványokban« és külön rendeletekben van meghatározva.

Magatartása és fellépése mindig katonás, járása oly mérsékelt legyen, hogy mindazt, a mi körülötte történik, biztosan észlelhesse

Tartózkodás a hivatás teljesítéséhez nem tartozó foglalkozástól. A pontos kötelességteljesítés jele.

6. §.

A csendőrség mindenkor tartsa szem előtt, hogy első sorban a közrend, csend és biztonság fenntartására és az állampolgárok személyének és vagyonának oltalmára van hivatva.

Ezen célét annál biztosabban fogja elérni, ha minden másnemű az ő hivatásától, idegen tevékenységtől távol tartja magát.

Nem csak a szolgálatteljesítések és feljelentések száma, hanem első sorban az által fog a csendőrség ébersége bebizonyulni, hogy körletében a rend, nyugalom és biztonság nincs veszélyeztetve, vagy hogy ott a hol veszélyeztetett, e bajon gyorsan és biztosan segítve lett; illetőleg, hogy az előfordult törvénysértések szabatosan nyilvántartattak és a mennyire lehetséges volt, ki is derítették.

A csendőrség nem vesz föl jegyzőkönyvet. Eljárás feljelentések esetében.

7. §

A csendőrőrs - parancsnokságok, járőrök *) vagy egyes csendőrök, náluk tett feljelentésekről vagy szolgálati ténykedéseikről sohasem vesznek fel jegyzőkönyvet.

A szóbeli feljelentésekkel vagy panaszokkal hozzájuk forduló feleket az illetékes hatósághoz utasítják; a hozzájuk beadott írásbeli feljelentéseket pedig azokhoz juttatják, illetve a járőrök vagy csendőrök e célból az őrsparancsnokságnak átadják.

A büntető bírósági eljárás alá tartozó ügyekre vonatkozó feljelentések esetében követendő eljárás a 100. és 101. §-ban van szabályozva.

Szolgálati ténykedéseket a járőr vagy eljáró csendőr az őrsparancsnokságnak szóbelileg jelent és utóbbi az illetékes hatóságnak írásbeli jelentést tesz, illetőleg értesítést ad.

Közigazgatási intézkedést igénylő ügyekre vonatkozó, szó- vagy írásbeli feljelentések vagy észleletek esetében a csendőrség, ha a késedelem veszélylyel járna és feltéve, hogy tekintettel a körülményekre és a feljelentőnek személyiségére a feljelentés alapossága nem valószínűtlen, közvetlenül és azonnal jogosult és köteles megtenni mindazt, a mi a tényállás kiderítésére, törvénysértés meggátolására, veszély vagy kár elhárítására szükséges.

A vám- és egyedárúsági törvények és szabályok áthágására vonatkozó feljelentések esetében a feljelentő,

*) A mi jelen utasítás »A. Általános részében« a járőrre nézve van előírva, az a 22. §. értelmében saját kezdeményezésből szolgálatilag fellépő csendőrre nézve is mérvadó.

ha feljelentését szóval teszi, a járásbeli pénzügyi hatósághoz utasítandó, írásbeli ily feljelentés az őrsparancsnokság által ezen pénzügyi hatósághoz átteendő; különben pedig ezen esetekre vonatkozólag is a 4. bekezdésben foglalt szabály mérvadó, csakhogy ilyenkor a csendőrségnek még a tettesek és részesek kipuhatolása, valamint a bűnjelek és egyéb bizonyítékok megszerzése, illetőleg biztosítása érdekében szükségesséket is meg kell tenni.

**Magatartás szolgálatban. Dohányzás portyázás közben.
Szolgálati ló kimélése.**

8. §.

A csendőrnek szolgálati működése közben, valamint szolgálaton kívül is, ha hivatalos vagy magán lakhelyiségekbe belép, mindent, a mi őt ferde megítélés, gúny vagy tréfa tárgyává tehetné, tehát a testnek természetellenes vagy nyegle tartását is, határozottan kerülnie kell.

A dohányzás szolgálati ténykedés alkalmával, vagy hivatalos helyiségbe avagy magánlakásba való belépés, illetve ott tartózkodás alatt tilos; de portyázás közben, a községeken kívül a szabadban vagy pihenők alkalmával a szobában, meg van engedve.

Tilos továbbá a csendőrnek kutyát, portyázás vagy más szolgálati ténykedés alkalmával magával vinni.

A lovas csendőr a lovát kimélni tartozik és — sürgős nyomozás vagy más szükség esetét kivéve — csakis lépésben szabad lovagolnia.

Mulatóhelyek felkeresése szolgálatban és azonkívül.

9. §.

A csendőrnek, a szolgálatteljesítés ideje alatt, étkezés, italélvezés vagy mulatság kedvéért vendéglőbe, korcsmába vagy kávéházba belépni szigorúan tilos.

Aljas és rossz hírben álló csapszéket a csendőrnek szolgálaton kívül sem szabad látogatnia.

Portyázás vagy más szolgálati ténykedés közben azonban az 1. és 2. bekezdésben említett helyiségekbe is beléphet, ha erre a tett észleletek vagy fennforgó körülmények szolgálati indokot szolgáltatnak; de ott fegyverét letenni és huzamosabban tartózkodni, mint azt szolgálati feladata követeli, határozottan nem szabad és ha ily belépés bármely oknál fogva megtörtént, ez bevonulás után az őrsparancsnokságnak kifejezetten bejelentendő.

Rosshirű személyekkel való érintkezés.

10. §.

Rosshirben álló férfi- vagy nőszemélyekkel való bizalmas érintkezés tilos. Ily személyeket a csendőrlaktanyában látogatókként fogadni vagy megengedni, hogy azok mások által bevezettessenek, — nem szabad.

Erkölcshi hibák kerülése. Eljárás ittás csendőrrel.

11. §.

Erkölcstelen életmód, szeszes ital túlélvezése, pénzben kártyázás, tivornyázás és adósságcsinálás oly hibák, melyeknek a csendőrnél semmi szin alatt sem szabad előfordulniok és egyáltalában meg nem türendők, hanem elnézés nélküli szigorral kiirtandók.

Ha netalán valamely csendőr önmagáról mégis annyira megfélemedkeznék, hogy valahol ittasan jelenne meg, akkor bajtársainak kötelessége, őt minél gyorsabban a közönség szemei előtt elvonni és felelősségre vonása végett jelentést tenni.

Magatartás előljárók és felebbvalók, továbbá polgári hatósági személyek irányában.

12. §.

A csendőr a saját testületéhez tartozó előljárók és felebbvalók irányában való magatartására nézve, a m. kir. honvédségi »Szolgálati szabályzat« I. részének határozványaihoz alkalmazkodik; előljáróival szemben a legszigorúbb függelemre, a legpontosabb engedelmességre és tiszteletre kötelezett. A cs. és kir. közös hadsereg, a haditengerészet, a m. kir. és cs. kir. honvédség egyéneihez való viszonyát és magatartását illetőleg — a kölcsönös rendfokozati — és rangviszony határoz és e tekintetben is a m. kir. honvédségi »Szolgálati szabályzat« I. részének határozványai mérvadók.

Polgári hatóság tagjainak a csendőr szolgálati érintkezés alkalmával mindenkor az állásukat megillető tiszteletet megadni, a köszöntést az előirt katonai tisztelgéssel teljesíteni és velük szemben szolgálaton kívül is, ha őket személyesen ismeri, vagy ők mint ilyenek különben is felismerhetők, előzékenyen és illedelmesen viselkedni tartozik.

A járás főszolgabíróját, a megye alispánját, a törvényhatóság főispánját, az örskörletre illetékes kir. ügyészség és járásbírótság vezetőjét, a csendőr ügy szolgálatban, valamint szolgálaton kívüli találkozás alkalmával, katonai tisztelgéssel köszönteni köteles.

Személyes jelentkezés és bemutatás előljárók és felebbvalóknál. Bemutatás hatósági főnöknél.

13. §.

A saját testületéhez tartozó előljáróknál és felebbvalóknál, valamint a közös hadsereg, a haditengerészet, a m. kir. és cs. kir. honvédségbeli felebbvalóknál való személyes jelentkezésekre, illetve bemutatásokra vonatkozólag, a csendőrségi egyénekre nézve a m. kir. honvédségi »Szolgálati szabályzat« 1. részének rendelkezései és a kibocsátott különös rendeletek érvényesek.

Minden alkalommal, midőn a csendőr a közigazgatási hatóság székhelyén szolgálatilag tartózkodik, magát a főnöknek avagy helyettesének bemutatni és annak esetleges felhívásait átvenni tartozik.

Ha a csendőr szolgálatilag oly községbe érkezik, a hol a közigazgatási hatóság főnöke szolgálati ügyben jelen van, magát nála szintén bemutatni köteles.

Jelentkezés, illetve bemutatkozás ministereknél és más polgári állású magas személyeknél.

14. §.

Ha csendőrségi állomásra a miniszerelnök, a honvédelmi- vagy belügyi miniszer, továbbá a honvédelmi- vagy belügyi államtitkár, vagy a belügyminiszernek közbiztonsági ügyekben kiküldöttje hivatalosan megérkezik, ezen magas személyeknél tiszti állomásokon a jelenlévők közt rangban legidősebb csendőrtiszt, őrsállomásokon pedig az őrsparancsnok (nem az érkezésnél, hanem a szálláson) díszben *jelentkezni* és az esetleges meghagyásokat kikérni tartozik.

Bármely *más* m. kir. miniszernek vagy államtitkárnak, csendőrségi állomáson való hivatalos megjelenése

alkalmával, a fentemlitett csendőrtiszt, illetve őrsparancsnok szintén a szálláson) magát díszben *bemutatni* tartozik.

Az őrsparancsnok megjelenése a közigazgatási hatóságok főnökeinél, a királyi ügyészségnél és járásbiróságnál. Események bejelentése. Csendőr közvetlen igénybevétele.

15. §.

A közigazgatási hatóság székhelyén levő őrsparancsnok, esetleg helyettese, a hatósági főnöknél, vagy távollétében helyettesénél, valamint a törvényhatóság főispánjánál is, rendszerint csak a szükséghez képest és pedig az illető főnök által megállapítandó időközökben, megjelenni tartozik, hogy őrskörletének közbiztonsági viszonyairól neki jelentést tegyen és netaláni felhívásait átvegye.

Rendkívüli események az illetékes hatóságnak haladék nélkül bejelentendők.

Minthogy a főszolgabíró a csend, rend és közbiztonság fentartása fölött őrködni különösen hivatott, ugyanazért az őrsparancsnok oly eseményeket is, melyek más hatóságok illetékessége alá tartoznak, neki szintén bejelenteni tartozik.

Ha valamely felmerült ügy halasztást nem tűr és az őrsparancsnoknak vagy helyettesének felhívás már nem adható, az ilyen kivételes esetben a közigazgatási hatóság bármelyik, a hatóság területén levő csendőr-örshöz tartozó csendőrt közvetlenül is felhívhatja szolgálatra és az utóbbi ennek szabályosan megfelelni köteles.

A kir. ügyészség, valamint a járásbiróság székhelyén levő őrsparancsnoka, esetleg helyettese, a

kir. ügyészség, illetve a járásbiróság vezetője által hivatalosan megállapítandó időközökben, nyomozási ügyekbeni felhívások vétele vagy értesítések adása végett, a kir. ügyészségnél, illetve a járásbiróságnál megjelenni tartozik.

Érintkezési mód polgári egyénekekkel és ilyenek útbaigazítása.

16. §.

A csendőr minden polgári egyénnel, annak állásához képest, illedelmesen — a magasabb osztályokhoz nem tartozókat »Ön«-nel szólítva meg — tartozik érintkezni

Ha tőle bárki valami felvilágosítást, útbaigazítást vagy segílyt kér, az ilyen kérésnek, a mennyiben a viszonyok azt megengedik, készséggel feleljen meg; ha pedig azt nem teljesíthetné, erről a felkérőt röviden, illedelmesen világosítsa fel; de soha sem mutasson türelmetlenséget vagy készséghiányt és ne adjon nyersen elutasító feleletet.

Érintkezés polgári és katonai örközegekkel.

17. §.

Polgári és katonai örközegekkel, a közbiztonság, rend és csend fentartása vagy helyreállítása, avagy nyomozás céljából való szolgálati érintkezéseknél, a szolgálat érdekét előmozdító jó egyetértés fentartandó; mire nézve az altisztek jó példát adni tartoznak

Megvesztegethetlenség és igazságszeretet. Ajándék és ingyen-ellátás elfogadásának tilalma.

18. §.

A megvesztegethetlenség és az igazságszeretet képezik a csendőr legnélkülözhetlenebb kellékeit.

Ez alatt az értendő, hogy a csendőr ne csak pénzbeli vagy pénzértékű ajándékozás által ne legyen megközelíthető; hanem hogy magát sem rokonsági kötelék, sem baráti viszony, sem pedig személyes rokon- vagy ellenszenv és egyáltalában semminemű mellétekintet vagy magánérdek által kötelessége teljesítésétől el ne tántoríttassa és mindennemű jelentését és nyilatkozatát csakis a legtisztább igazság szerint tegye meg.

Különösen és szigorúan meg van tiltva, szolgálatban egyáltalán, vagy épen valamely szolgálat teljesítése indokából bármely féltől ajándékot, jutalmat, vagy ingyen ellátást elfogadni és pedig még akkor is, ha ilyenek a legaggálytalanabb körülmények között kínáltatnának.

Épenúgy tilos, a szolgálati kötelesség teljesítését bármely ígérettől függővé tenni.

Titoktartás.

19. §.

A csendőr már a letett csendőr-eskүнél fogva is mindennemű szolgálati ügyben a legszigorúbb hallgatlanságra és titoktartásra van kötelezve.

Írásbeli bizonyítványok kiállításának tilalma.

20. §.

Csendőrségi személyeknek és parancsnokságoknak tilos, szolgálati ténykedésükből folyólag vagy szolgálati teendőikkel bármi összefüggésben álló ügyekre vonatkozólag, írásbeli igazolványokat, bizonyítványokat s efféléket felek számára kiállítani.

Becsületsértés, rágalmazás és hamis vád megtorlása.

21. §.

Ha valamely csendőr becsületében megsértetett, vagy rágalmaztatott, vagy ellene csak magánindítványra üldözhető hamis vád vétsége követtetett el, a törvényes megtorlás igénybevételétől elállnia nem szabad.

Ily esetekben a sértett csendőr, ha polgári bíróság hatósága alatt álló egyén részéről ellene elkövetett és csak magán indítványra üldözhető ily vétségéről van szó, a mikor a panaszt a 3. §. értelmében szóbelileg előadja, egyúttal azon előjárónak, kinél a panaszt előadja, benyújtja az illető kir. ügyészséghez vagy járásbírósághoz címzett feljelentést, melyben a bűnvádi eljárás megindítását kéri.

Szolgálati fellépés. Segélykérés. Fegyverbecsület megóvása.

22. §.

A csendőr rendszerint csak akkor lép fel szolgálatilag, ha szolgálattételre kirendelve és teljesen felfegyverkezve van.

Sürgős esetekben azonban, ha tudniillik a késelelem veszélylyel jár és rögtönzött fellépése eredményre nyújt kilátást, a csendőr saját kezdeményezéséből akkor is jogosult, sőt köteles fellépni, ha csak karddal van ellátva.

Minden körülmény között azonban fegyvere becsületét kell szem előtt tartania; ha tehát a helyzetet megfontolva, látja, hogy a fenforgó esetben egyedül vagy az esetleg közel levő polgári rendőri közegek, katonai őrség, járőr vagy ügyeletes igénybevételével

czélt nem érhet, a csendőrségi laktanyából kell segílyt hívnia.

Ha azonban a késedelem veszélylyel jár, valamint mindenkor, a mikor csak önmagára van utalva, kötelességének hű teljesítésétől sohasem szabad magát, csakis a saját biztonsága érdekében, elvonni.

Szolgálati fellépéskor használandó szavak és elővigyázat.

23. §.

A csendőr, valahányszor egy vagy több egyénnel szemben nyomozó cselekményt teljesíteni, vagy egyébképen szolgálatilag teljes nyomatékkal fellépni készül, ezen szavakat: »A törvény nevében« bocsássa előre; ha azon egyén, ki ellen eljárnia kell, magyarul nem tud, e szavak a csendőr által, a mennyiben arra képes, az illető egyén által birt nyelven ismétlendők.

A csendőr, mikor valaki ellen szolgálatilag gyalog fellép, ha a körülményekhez képest esetleg ellenszegüléstől vagy megtámadástól lehet tartani, még mielőtt az: »A törvény nevében« szavakat kimondja, magát a törvényszegőtől legalább 3–4 lépésnyire távol tartva, a karabélyt — balra fordított zárkapcsolvánnyal — kész helyzetbe vegye, a lóháton levő csendőr pedig — a helyzethez mérten — kardot rántson, vagy a forgópisztolyt ragadja meg oly célból, hogy minden ellentállást lehetőleg megelőzzön, vagy személye ellen intézett váratlan támadás esetére, a fegyverhasználatra minden pillanatban készen legyen.

A csendőr ilyenkor a törvénysértőt szakadatlan figyelemmel kísérje és, különösen ha egyedül van, ne engedje meg, hogy az bármi ürügy alatt hozzá köze-

lebb lépjen. Ha lehetséges, a csendőr, a nélkül, hogy félelmet mutatna, úgy álljon fel, hogy háta fedezve legyen.

Helyi és személyi ismeret szerzése.

24. §.

A csendőr köteles arra törekedni, hogy azon járásban, a melyben működni hivatott, lehetőleg beható és részletes helyi és személyi ismereteket szerezzen, mert ezek által szolgálati kötelességeinek teljesítése lényegesen könnyítettik.

Helyi ismeret alatt értendő: az őrskörletnek pontos ismerése a terep minősége tekintetében, az abban levő összes községeknek, helységeknek, nagyobb gyárak és más telepeknek, egyedül álló építményeknek és más tereptárgyaknak, szárazföldi és vízi közlekedéseknek (utaknak), erdőségeknek, ligeteknek, a biztonságra veszélyes egyének lakásainak, szálló- és buvó-helyeinek vagy rejtekeinek, végre az őrskörlet őrzáratonkénti beosztásának ismerete.

Szükséges, hogy a csendőr képes legyen magát mindezek felől könnyen, helyesen, gyorsan és oly biztosan tájékozni, hogy nappal és éjjel minden irányban a legrövidebb utat választhassa és azt is tudja, mely oldalról lehet az illető tárgyat szükség esetében legelőbb és legbiztosabban megközelíteni.

Személyismeret tekintetében a csendőr ismerje egyáltalában a lakosság számát az egész őrskörletben és az egyes községekben vagy helységekben, továbbá azok nemzetiségét, vallását, foglalkozását és életmódját, egyéb tulajdonságait, sajátságait és szokásait; különösen pedig mindazon személyeket, kik közhivataluknál vagy szolgálatuknál fogva a csendőrséggel érintkezésbe jönnek, továbbá azokat, kik a lakosság-

nál különös tekintélynek örvendenek vagy arra, illetőleg annak bizonyos osztályára vagy részére, nagy befolyással bírnak valamint azokat is, kik a lakossággal sokat érintkeznek, tehát sok dolog felől felvilágosítást adhatnak; végül pedig legfontosabb, a közbiztonságra nézve veszélyes egyéneknek, valamint azoknak ismerése, a kikkel az előbbiek érintkeznek.

Törvények, rendeletek, szabályrendeletek kiadása az őrsöknek. »Függelék« I., II. és III.

25. §.

A csendőrnek tudnia kell, hogy a törvény minőtettekre és mulasztásokra szab büntetést; valamint ismernie kell mindazon törvényeket, szabályrendeleteket és rendeleteket is, melyek a csendőrség szolgálatát is érintik; minden szolgálati működésnél pedig különösen a büntető törvénykönyvnek és a bűnvádi perrendtartásnak mindazon határozványait szem előtt kell tartania, melyek a közbiztonsági, nevezetesen a nyomozó szolgálat végrehajtására vonatkoznak.

E célból az említett törvények, ministeri rendeletek és hatósági szabályrendeletek a csendőrőrsöknek is kiadatnak.

A bűnvádi perrendtartásból, az ezt életbeléptető törvényből és a büntető törvénykönyvből a legszükségesebb tudnivalók, ezen utasítás »Függelék«-ének I., II. és III. részében vannak összefoglalva.

